

Plan Sverige

Några allmänna tips:

- Var påläst
- Ta gärna ett aliasnamn
- Var noga med klädsel och den diplomatiska etiketten
- Använd gärna humor – men alltid inom ramen för din roll
- Arbetsfördela inom delegationen så att ni blir effektiva och trivs med era roller

Plan är en internationell barnrättsorganisation som arbetar för och tillsammans med de mest utsatta barnen i världen. Plan bildades 1937 och finns i 66 länder. Plans rättighets- och utvecklingsarbete utgår från FN:s barnkonvention och dess fyra grundprinciper:

- Artikel 2 – Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3 – Barnens bästa ska alltid komma i främsta rummet.
- Artikel 6 – Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.
- Artikel 12 – Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör barnet.

Målgruppen för Plans verksamhet är barn enligt Barnkonventionens definition, det vill säga barn upp till 18 år. Plan stödjer rättighets- och utvecklingsarbete i fattiga områden där barn redan idag påverkas av de negativa effekterna av klimatförändringen. Plan Sverige stödjer ibland barnrepresentanter så att de kan delta på klimatförhandlingarna. Barnen representerar i dessa fall inte Plan utan de har en egen agenda och driver sina egna frågor. Plan Sveriges roll är att stödja dem att få kontakt med de politiker och tjänstemän som de vill föra fram sina åsikter till samt i att nå ut med sina budskap till media.

Din roll som representant för Plan Sverige är att i samtliga frågor referera till barns rättigheter enligt Barnkonventionen. Barn har rätt att leva och bo i en god miljö med allt vad det innebär: att kunna gå i skolan, att få ha en god hälsa och levnadsförhållanden och att växa upp i säkerhet. Detta är inte endast moraliska påståenden utan är reglerat i Barnkonventionen. Plan Sverige menar att världens stater har ett gemensamt ansvar att säkerställa att dagens, såväl som framtidens, generationer får sina rättigheter tillgodosedda i alla sammanhang och då även i relation till de effekter som klimatförändringen medför.

Bakgrund

Forskning från IPCC visar att fattiga länder kommer att drabbas oproportionerligt hårt trots att de bidragit minst till klimatförändringen. Det finns olika anledningar till att fattiga länder är extra sårbara för klimatförändringens effekter. Det kan bero på begränsade ekonomiska resurser eller att landets ekonomi till stor del är beroende av naturresurser. Många människor tvingas utnyttja naturresurserna på ett sätt som skadar miljön, till exempel avverka skog för att få mer jordbruksmark eller ved till värme och matlagning. Skogsavverkningen leder i sin tur till erosion och minskade skogsarealer som binder koldioxid. Det kan också bero på bristande resurser för och kunskaper i katastrofhantering. Erfarenheterna från både forskning och Plans stöd till riskreducerings- och klimatanpassningsarbete visar att det är just barnen i de fattigaste länderna som redan idag drabbas värst av de negativa effekterna av klimatförändringen. Studier visar också att barn ofta känner till lokalsamhället bättre än vuxna och att, när de får komma till tals i beslut som rör lokala riskreducerings- och klimatanpassningsprogram, bidrar med värdefulla perspektiv och kompetens.

Viktiga ståndpunkter

För vissa aktörer är klimatförändringen synonym endast med den ökade koncentrationen av växthusgaser i atmosfären. Plan Sverige fokuserar på att lyfta fram att de geofysiska följderna av klimatförändringen såsom ökade havsnivåer, torka och variationen i temperatur och nederbörd har en stark mänsklig dimension. För Plan Sverige är klimatfrågan en mänsklig rättighetsfråga. De negativa effekterna av klimatförändringen kan förstärka de redan djupa orättvisorna både mellan och inom länder. Det är de fattigaste och mest utsatta befolkningsgrupperna som har minst möjlighet att bygga motståndskraft mot effekterna av klimatförändringen. Barn är särskilt utsatta och när exempelvis en klimatrelaterad naturkatastrof inträffar kan effekterna av den medföra att barns rättigheter kränks – tillgången till utbildning kan begränsas och barnens möjlighet att få tillräckligt med mat kan äventyras. Det är också de små barnen som löper störst risk att smittas av sjukdomar såsom malaria, hepatit, astma och denguefeber.

De rättigheter i Barnkonventionen som riskeras att kränkas till följd av de negativa effekterna av klimatförändringen och i samband med hur man responderar på dessa är:

- Artiklarna 6 och 24 om barns överlevnad och barns hälsa.
- Artikel 28 om utbildning och jämlikhet.
- Artiklarna 22 och 38 om nödsituationer och barns säkerhet.
- Artikel 12 om barns rättighet att delta.

Barn som grupp är i behov av både ekonomiskt stöd och av politiskt utrymme och deltagande för att ha möjlighet att höja sin kapacitet när det gäller att anpassa sin vardag till effekterna av klimatförändringen. Detta är viktigt inte minst för att förhindra att klimatförändringen äventyrar deras mänskliga rättigheter. Plan Sverige menar att barn inte är offer utan kompetenta personer som om de får delta i beslut som rör klimatrelaterade frågor kan bidra med värdefulla perspektiv och kompetens.

Plan Sveriges icke förhandlingsbara ståndpunkter är:

- Alla stater ska, enligt Barnkonventionen, verka för barns rätt att delta i beslut som rör dem genom att bjuda in barn att medverka som reella aktörer i dialogen om klimatrelaterade frågor på lokal, nationell och internationell nivå.
- Det är staternas ansvar att utbilda sin befolkning och sina beslutsfattare i klimatrelaterade frågor. Plan verkar därför för att alla stater ska satsa på grundskoleutbildning kring klimatfrågan generellt och barns rättigheter i relation till klimatfrågan specifikt.

Utsläppsminskningar

Plan Sverige menar att klimatförändringen är ett globalt gränsöverskridande problem som kräver gemensamma globala åtaganden. Organisationen förespråkar därför en klimatöverenskommelse där alla länder medverkar till utsläppsminskningar. Plan Sverige tycker att *Greenhouse Development Rights*, GDR, är ett intressant ramverk för rättvis ansvarsfördelning när det gäller utsläppsminskningar mellan rika och fattiga länder. Ramverket innebär att man kan räkna ut länders ansvar för utsläpp av växthusgaser och kombinerar det med länders olika förmåga att minska sina utsläpp. Resultatet blir att man skapar en rättvis fördelning när det gäller utsläppsminskningar mellan i-länder och u-länder utifrån deras kapacitet och låter fattiga länder utvecklas ekonomiskt samtidigt som utsläppen av växthusgaser minskar globalt.

Kyotoprotokollet ger, med hjälp av så kallade flexibla mekanismer, i-länderna möjlighet att uppfylla en del av sina klimatåtaganden i andra länder istället för på hemmaplan. Länderna får använda sig av flexibla mekanismer som ett komplement till att minska de inhemska utsläppen. Tanken med flexibla mekanismer är att insatserna för att minska utsläppen ska kunna utföras där det är billigast. Plan Sverige har ingen uttalad åsikt i frågan om flexibla mekanismer. Organisationens grundinställning är dock att i-länderna inte enbart ska få använda flexibla mekanismer för att minska sina utsläpp utan att fokus bör ligga på att minska utsläppen på hemmaplan.

Anpassning

Plan Sverige driver linjen att internationellt stöd för att kunna klimatanpassa sårbara samhällen är nödvändigt. Det behövs en ny försäkringsstruktur som kan bära kostnaderna vid återuppbyggnaden av samhällen som utsätts för extrema väderförhållanden och andra klimatrelaterade effekter. Plan Sverige stödjer också AOSIS och Samoa gällande att Anpassningsfonden ska kunna användas för att förebygga och förbereda samhället inför kommande klimatrelaterade katastrofer. Plan Sverige driver att särskilda medel ur Anpassningsfonden ska öronmärkas för barns och ungas egna lokala klimatanpassningsprogram som drivs inom skolundervisningen, fritidsklubbar och barn- och ungdomsorganisationer.

Ansvarsfrågan

Plan Sverige menar att fattiga människor i allmänhet och barn i synnerhet redan drabbas värst av de negativa effekterna av klimatförändringen och kommer att drabbas ännu värre i framtiden. Plan Sverige påpekar gärna och ofta det orättvisa faktum att klimatförändringen slår allra hårdast mot barnen, de som minst bidrar till problemet.

Rollprofil/karaktär

Som företrädare för Plan Sverige tillhör du ingen stat och får alltså inte uttala dig under klimatförhandlingarna. Din spelarena är framför allt innan, under och efter klimatmötet då du skapar allianser, driver argument och på andra sätt lobbar för att föra fram organisationens förslag. Det gäller att skapa aktörer för samarbete som kan föra fram dina argument. Detta kan exempelvis göras genom samarbete med media. För att lyckas måste du vara aktiv och ständigt söka nya samarbeten samt vara en god lyssnare. Representanter från Plan Sverige framför sakliga argument, baserade erfarenheter från Plan Sveriges samarbetspartners i utvecklingsländer samt forskning.

Allianser

Troliga samarbetspartners är stater och organisationer som likt Plan jobbar med och för grupper i fattiga länder som påverkas hårt av de negativa effekterna av klimatförändringen. Exempel på sådana är Samoa/AOSIS och Uganda och organisationerna *Climate Justice Now* och Naturskyddsföreningen.

Förutom att föra dialog med tjänstemän och beslutsfattare är Plan Sveriges roll att skapa en mötesplats där barn och unga under 18 år kan få föra fram sina åsikter till beslutsfattarna både innan och under klimatförhandlingarna. Under förhandlingarna är det också troligt att Plan Sverige gör spektakulära och färgstarka utspel för att påminna beslutsfattarna om att det är barnens välbefinnande de förhandlar om. Att bjuda in till pressträffar och gå på andras pressträffar och ställa frågor är en viktig metod för Plan Sverige när det gäller att sprida sitt budskap och skapa opinion för sina ståndpunkter.

Mindre troliga samarbetspartners för Plan Sverige är stater som inte har ratificerat Barnkonventionen (Somalia och USA). Man ska dock inte underskatta USA:s nya administration. Det är värt att prata med USA:s delegation för att se om ni har några gemensamma ståndpunkter.

Tips för fördjupning

Plan Sveriges tidning Barnens Framtid: temanummer om klimat och miljö.
www.plansverige.org/barnochklimat

Rapporter från Children in a Changing Climate.
www.childreninachangingclimate.org/_publications.html

UNICEF:s rapport: *Climate Change and Children*.
www.unicef.org/publications/files/Climate_Change_and_Children.pdf

UNICEF:s rapport: *Our climate, our children, our responsibility*
- *The implications of climate change for the world's children*.
www.unicef.org.uk/campaigns/publications/pdf/climate-change.pdf

Plan Sveriges hemsida⁶.
www.plansverige.org

Hemsidan för plattformen *Children in a Changing Climate* där Plan ingår.
www.childreninachangingclimate.org

Information om GDR – Stockholm Environment Institute.
www.sei.se/web-resources/greenhouse-development-rights-gdrs.html

Plan Sveriges kanal på YouTube.
www.youtube.com/user/plansverige

Plan Internationals kanal på YouTube.
www.youtube.com/user/planinternationaltv

---

6 Här hittar ni information om Barnkonventionen och Plans program "Barns rättigheter i ett förändrat klimat".